

РЕАЛІЗАЦІЯ КАТЕГОРІЇ РЕТРОСПЕКЦІЇ В СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ГАЗЕТНИХ ТЕКСТАХ

Черняк М. С., студ. гр. ПР-82

Текст являє собою завершене повідомлення, що має зміст, організований по одній з абстрактних моделей, існуючих у мові, і яке можна охарактеризувати своїми певними ознаками.

Серед категорій тексту, які важливі для розуміння цілісності тексту й усвідомлення принципів організації тексту в структурному відношенні, виділяють зокрема категорії континууму, інформативності, автосемантиї, ретроспекції та проспекції.

Ретроспекція – граматична категорія тексту, яка поєднує форми мовного вираження, що відсилають читача до попередньої змістовно-фактуальної інформації.

Ретроспекція проявляється подвійно: коли попередня інформація вже була викладена в тексті і коли попередня інформація, необхідна для зв'язку подій, повідомляється, перериваючи поступовий рух тексту, тобто відбувається перестановка тимчасових планів оповідання.

Ретроспекція може бути суб'єктивно-читацькою та об'єктивно-авторською, тобто вона може бути результатом індивідуального творчого сприйняття континуума оповідання або ж результатом авторських посилань на попередні частини тексту.

Розрізняють два типи ретроспекції: композиційно-текстову й відсильну. Виділені типи ретроспекції відрізняються темпоральною співвіднесеністю із сюжетним часом. Композиційно-текстова ретроспекція виводить читача за рамки сюжетного часу; відсильна функціонує в рамках синхронного розвитку оповідання.

Ретроспекція має дві основні функції: функція просування сюжетного розвитку і функція уповільнення сюжетного розвитку.

Ретроспекція, що реалізується в рамках одного або декількох абзаців, визначається як концентрована; ретроспекція, що розосереджена по всьому тексту, визначається терміном "розсіяна".

Прямі, надфразово виражені індикатори безпосередньо вводять ретроспекцію. Непрямі індикатори можуть бути виявлені тільки в результаті аналізу лексико-семантичних зв'язків дистантно розташованих відрізків тексту. Прямі індикатори формують надфразову ретроспекцію; непрямі – імпліцитну. Одним з провідних прийомів формування імпліцитної ретроспекції є повтор.

Також диференціюють стислу і розгорнуту ретроспекцію. У першому випадку ретроспекція не виходить за межі речення, вона формується окремим словом або словосполученням, у другому – не обмежується рамками одного речення.

Наук. кер. – Медвідь О. М., к. філол. н., доцент СумДУ